

DOVALOVSKÉ MOSTY

Občasník Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Liptovský Hrádok – Dovalovo

Ročník 18

Apríl 2022

číslo 1

Tam na kríži

Tam na kríži na Golgote
tam je naša útecha,
tam len duša naša rada
v každej biede pospiecha,
lebo Kristus, náš Spasiteľ,
tak nás vrelo miloval,
seba zmaril, ponížil sa,
svätý život na nás dal.

Tam na kríži na Golgote,
Boh Spasiteľ krváca,
On za nás hnev Boží tíši,
dlhy naše vypláca,
žiaľme, plačme, ó hriešnici,
nad svojimi hriechami.
Kriste, odpusť naše viny
ó, zmiluj sa nad nami!

Tam na kríži na Golgote,
Pán sľubuje lotrovi:
Amen, dnes si so mnou v raji,
keď ja prídem k Otcovi,
ó, ráč aj nám, Spasiteľu,
tej milosti udeliť
nás do radu vyvolených
v svojej sláve začleniť.

Tam na kríži na Golgote,
On je naša útecha,
po Ňom dychtí duša naša,
k Ňemu rada pospiecha.
On je náš hrad, útočisko;
i keď nás smrť zachváti,
vyvedie z ríše hrobu,
stratený raj navráti.

J. Mošovský

Pastiersky list Zboru biskupov ECAV k Veľkej noci 2022.

Dnešná nedeľa je v znamení víťazstva. Víťazstva Pána Ježiša Krista nad smrťou, hriechom, peklom a diablom. Jeho vzkriesenie je pre všetkých nás, Jeho nasledovníkov istotou: ako On žije aj my budeme žiť! Môžeme s radostným pohnutím volať s apoštolom Pavlom: Kde je, ó smrť, tvoje víťazstvo? Kde je, ó smrť, osteň tvoj? Ostrňom smrti je však hriech a silou hriechu je zákon. Ale vďaka Bohu, ktorý nám dal víťazstvo v našom Pánovi Ježišovi Kristovi! 1Kor 15, 55 – 57

V znamení tohto Kristovho víťazstva môžeme vstupovať aj do údolí tieňov smrti, do bolesti a zármutku, do ľudských tragédií spôsobovaných v tomto čase najmä vojnou na Ukrajine a do tejto temnoty prinášať svetlo Kristovho víťazstva.

Paradoxne, práve v týchto ťažkých časoch, svetlo Kristovho víťazstva žiari najjasnejšie. Cez skutky lásky voči tým najmenším, A tak, bratia moji milovaní, buďte pevní, nekláťvív, rozhojňujte sa stále v diele Pánovom, vediať, že vaša námaha nie je márna v Pánovi. 1Kor 15, 58

Prajeme vám veľkonočné sviatky prežité v znamení Kristovho víťazstva.

Peter Mihoč – biskup VDECAV

najnúdznejším, najodkázanejším. Sme veľmi vďační a povzbudení každým prejavom vašej pomoci, solidarity, obetavosti. Ďakujeme za všetky vaše modlitby a prosíme, aby ste v nich vytrvali, ako aj v praktickej pomoci všetkým, ktorí ju potrebujú. Veľmi nás teší, že toľkí bratia a sestry z našej cirkvi sa zapojili do pomoci postihnutým vojnou. Vydávajú krásne svedectvo o tom, že nežijeme len uzavretí v našich bohoslužobných priestoroch, ale dokážeme vyjsť a niesť svetlo evanjelia veľmi praktickým spôsobom.

Zároveň chceme s plnou vážnosťou upozorniť, že vlna solidarity a pomoci sa rýchlo môže obrátiť na vlnu odporu a nevráživosti. Prosíme, nedovoľme to, premáhajme všetko zlo v moci Kristovho vzkriesenia.

Rovnako tak vyzývame a prosíme o dobro medzi nami, v cirkvi. Pán Ježiš porazil našich

Ivan Elko – generálny biskup ECAV

kľúčových duchovných nepriateľov – hriech a smrť, ale je zarážajúce, koľko nepriateľstva a urážok dokážu vyprodukovať v cirkvi tí, ktorí Mu patria. Zdržme sa takéhoto konania. Nemôže s ním prísť Božie požehnanie.

Pripomíname ešte jednu, pre našu cirkev veľmi dôležitú udalosť a tou je voľba generálneho dozorca. Prosíme, aby ste k nej pristúpili s plnou zodpovednosťou, je to pre vývoj a smerovanie našej cirkvi veľmi dôležité.

Sme vďační, že už nás neobmedzujú pandemické opatrenia, ďakujeme Pánu Bohu za ústup pandémie. Prosíme a vyzývame vás, aby ste neustupovali z aktívnej účasti na živote našej cirkvi. Aby ste sa vrátili do živých zhromaždení, podobne ako emauskí učeníci, ktorým po stretnutí so Vzkrieseným zahorelo srdce, otočili sa a vrátili do Jeruzalema.

Ján Hroboň – biskup ZD ECAV

Jarné zamyslenie

Teplé lúče slniečka vytrvalo lákajú a pozývajú von. Neodolám. Najskôr si ich užívam popíjajúc čaj na lavičke pred domom. Privretými očami obdivujem hru farieb a vnímam teplo, ktoré zahrieva telo. Potom sa vyberiem na prechádzku po záhrade. Nemôžem prehliadnuť biele snežienky, prvých poslov jari, popri plote žlté hlávky podbeľu, žiaria ako malé slniečka. Zo zeme sa tlačia zelené lístky tulipánov, hyacintov, narcisov, púčiky orgovánu sú neprehliadnuteľné. Po zime prichádza zmena a to presne podľa plánu nášho Stvoriteľa. A som tu aj ja, človek, ktorý je toho súčasťou. Človek, pre ktorého Boh pripravil veľké veci.

LÁSKA

„Plnosťou zákona je teda láska“ (R 13, 10). Pán Boh sa o nás zaujíma, dal nám svoje Slovo, že sa o nás postará a dokázal, že jeho láska nemá konkurenciu. Ved' obetovať svojho jediného syna, ktorý hriechu neučinil, pre našu záchranu, je toho najväčším dôkazom. Láska Pána Ježiša Krista, ktorý dobrovoľne prevzal na seba náš hriech a zomrel na kríži, aby my sme mohli žiť, je

prenesením tej Božej lásky k nám ľuďom. Poznáš väčšiu lásku? Je tvoje srdce naplnené láskou? Trpíš nedostatkom lásky? Hľadaj odpovede na svoje otázky pri zdroji lásky; u Pána Ježiša.

KRÍŽ

„Lebo tak Boh miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho.“ (J 3, 16) Plán záchranu človeka Pán Boh naplnil. Na dreve kríža zomiera nevinný Pán Ježiš Kristus. Zomiera, aby sme my mohli žiť, plniť si svoje túžby, mať rodiny, vzdelávať sa, budovať. Je v našich plánoch zahrnutá aj vďaka? Ako vysoko si ceníme prinesenú obeť? Máš ďalšie otázky? Biblia tá privedie k odpovedi na každú z nich.

VÍŤAZSTVO

„Vy sa nebojte, lebo viem, že hľadáte Ježiša, toho ukrižovaného! Niet ho tu, lebo vstal, ako bol povedal; podťte a vidťte miesto, kde ležal.“ (Mt 28, 5 – 6) Tak, ako jar prináša prebudenie prírody po studenej zime a vlieva do našich tiel novú silu, do srdc radosť a nádej, tak takým potešením je pre veriaceho kresťana

vzkriesenie Pána Ježiša. Je to udalosť, ktorá bola prorokovaná a napriek tomu bolo mnoho tých, ktorí pochybovali. „Syna človeka musia vydať hriešnymi ľuďom do rúk, a ukrižovať a že v tretí deň musí vstať z mŕtvych.“ (L 24, 7)

A stalo sa. Presne v súlade s Božím plánom. Pán Boh plní, čo zaslúbil. Vieme, čo nám ponúka? Poznáme Jeho usmernenia? Zaujíma nás príbeh najväčšej lásky, aký ľudstvo vôbec zažilo? Veľkonočné sviatky nám pripomínajú viac, než je v tomto krátkom zamyslení. Hovoria aj o zrade človeka, o nesmiernom utrpení, ale aj o radoosti. Sú príležitosťou šírenia evanjelia, sú vhodným časom na zamyslenie sa, sú pravou chvíľou na zmenu. Neboj sa zmeniť staré, objavuj nové. Počúvaj, čo ti chce Boh povedať. Otvor mu svoje srdce a daj sa viesť Jeho láskou.

Prajem vám, milí moji, požehnané veľkonočné sviatky. „Ajhľa, ja som s vami po všetky dni, až do konca sveta.“ (Mt 28, 20)

Zuzana Pichnarčíková – zborová dozorkyňa

„Hej ty!“ alebo „Odpusť mi!“

A tí, čo chodili tadiaľ, rúhali sa Mu, potriasali hlavami a hovorili: Hej, Ty, čo boríš chrám a za tri dni ho vystavíš, zachráň sa, ak si Syn Boží, a zostúp z kríža! Podobne sa Mu posmievali aj veľkňazi so zákonníkmi a staršími hovoriac: Iných zachraňoval, a seba nemôže zachrániť! Je izraelským kráľom, nech teda zostúpi teraz z kríža, a uveríme v Neho! Dúfal v Boha, nech Ho teraz vyslobodí, ak chce; ved' hovoril: Syn Boží som! A podobne Ho potupovali aj lotri, ktorí boli s Ním ukrižovaní. L 27, 39–44

Surovosť ľudského pokolenia nemá hranice. Kaluže krvi, stonajúce hlasy, plač a výkriky bolesti. A do toho všetkého slová: „Hej, ty“. Slová, ktoré odkrývajú chlad ľudského srdca. Golgota, popravisisko, miesto vykonania hrdelného trestu. Miesto, kde človek stráca meno a stáva sa nanajvýš číslom. Takých miest sú stovky po celom svete. Poľský Osvienčim, ruské Gulagy, srbská Srebrenica, ukrajinská Buča či slovenský Tokajík. Miesta, kde bez čo i len pro forma súdu v kalužiach krvi zomierajú tí, ktorí prestali mať mená. Muži, ženy, starci, stareny, tehotné ženy či malé deti. Až tak ďaleko to môže dôjsť tam, kde človek stráca meno. Tam, kde niet blízkosti, kde niet lásky. V zástupe obetí stojí aj Kristus, nahý, potupený, poníženy a ten ukrižovaný. Takým je pred zrakom tých, ktorí naň spod kríža hľadajú. „A ľud stojí a díva sa.“ Nič iné nezostáva, len dívať sa. Keď zlo roztáča kolotoč smrti, len ťažko je možné ho zastaviť. „A ľud stojí a díva sa.“ Jedni v zdesení a so slzami ľútosťou, lebo tam zomiera ten, ktorý im bol nadovšetko blízky. Iní zase nezaujato a chladne, vykonávajú svoju prácu. Iní v hneve, pohrdaní, v presvedčení vlastného práva, niekto so slovami na perách: „Hej ty!“. Posledná skupina zaráža najviac.

Nie sú to ľudia s nižším vzdelaním a intelektom ale ľudia vysoko vzdelaní a v spoločnosti akceptovaní. Pod krížom stáli mnohí neznámi, ale aj veľkňaz, zákonníci a starší. Intelekt a vzdelanie nie sú automatickou zárukou ľudskosti. Kde chýba pokora a úcta k životu, tam sa k brutálnemu násiliu uchylujú aj intelektuáli, len sofistikovanejším spôsobom.

„Hej ty!“ Tieto slová môžeme vnímať ako svedectvo toho, že tí, ktorí ich vyslovujú, nerozumejú životu a jeho podstate. „Hej ty, čo zboríš chrám a za tri dni ho postavíš.“ Je pritom úplne jedno, čím argumentujú a ospravedlňujú svoje konanie – či pocitom strachu, ohrozenia či

ukrátenia o niečo. Pri tom všetkom sa mnohí pýtajú, kde je Boh? Nuž uprostred nich – trpiacich, zomierajúcich, zavraždených ako jeden z nich. F. Nietzsche prehlásil: „Boh je mŕtvý! Boh zostáva mŕtvý! A my sme ho zabili! Kto nás môže utešiť, nás vrahov všetkých vrahov?“ Tento muž popísal pravdu, ktorej aj v cirkvi neraz nerozumieme. Keď zabíjame, ponížujeme, keď pohŕdame, Boh zostáva mŕtvý. Nie že by Boh nebol, či Boh prestal existovať, no niet ho tam, kde má mať svoje miesto. V srdci človeka. A kde ho niet, kde nevládne láskou v srdci, tam človek smeruje a slúži smrti. Tam znejú do stonania a bolesti, stojac v kaluži krvi slová podobné tým, ktoré zneli kedysi pod krížom, slová pohrdania „Hej, ty!“.

No aj keď Biblické správy veľkopiatočných udalostí vydávajú silné svedectvo o tých pod krížom, je tu aj iné dôležité svedectvo. V slovách tých, čo kričia „Hej ty!“, je ukrytá pravda o živote – pravda, ktorej poznanie oslobodzuje. „Hľadieť“ dnes do očí tejto pravde nejde bez toho, aby táto pravda nezvíťazila. Boh totiž neprestal existovať, ako hovorí Nietzsche. Tragédia udalostí Veľkého piatku bez nedeľného vzkriesenia ponára srdce človeka do hrôzy nad sebou. Smrť totiž „kričí“ do sveta „Niet žiadneho Boha, niet žiadnej záchrany, niet moci života“. Smrť kričí do sveta „Niet žiadneho víťazstva nad ľudskou hlúposťou a sebestvom“.

Zvolanie „Hej, ty!“ vyznieva ako hlúpy žart – že vraj kráľ, záchranca a Boží syn. Jedine tak ukrižovaný kráľ, ukrižovaný záchranca, ukrižovaný Boží syn. Nuž, tieto slová majú umocniť beznádej a potvrdiť nepravosť Kristových slov, ktoré povedal o sebe. Kristove vlastné slová súžia všetkým jeho popieračom ako nepriestrelné alibi. No tu prichádza zdrvujúci úder zo strany Krista samotného. Nie v podobe toho, že by vykonal to, o čo ho žiadajú. Úder prichádza v podobe slov: „Otče odpusť

im, lebo nevedia, čo činia“. Aká to sila? V tých slovách je obsiahnutá hlboká túžba srdca po Božom odpustení. Nie je to však Ježiš, ktorý potrebuje odpustiť. No posmievači pod krížom áno. A nielen oni, ale aj my všetci. Slovami Nietzscheho „nás vrahov všetkých vrahov“ Kristova krv je totiž na sukách každého, kto pácha hriech, kto koketuje so zlom, kto nenávidí a koná proti životu. Niekto by povedal: „Ved' to nejde, aby sa voči životu človek neprevinil“. Áno nejde a v tom je potrebné ukotviť svoj pohľad na seba, pohľad, v ktorom človek často vidí seba ako dobrého či nie až takého zlého.

V Ježišových slovách „Otče odpusť im, lebo nevedia, čo činia“ niet žiadneho zavďačenia sa človeku, ale len čistej lásky k človeku. Nie každý tomu rozumie a žiaľ skúsenosti dosvedčujú, že tomu nerozumejú tí, ktorí stoja blízko kríža, pretože len sledujú deje odohrávajúce sa pri a na ňom. Kristove slová zvestujú ľudstvu celému kľúčové a dôležité poslanstvo. Potrebujeme prosieť aj prijať Božie odpustenie a zmierenie skrze Kristovu obeť. Potrebujeme vyznať svoj hriech, potrebujeme sa pokoriť a dôverovať. K tomu nás má priviesť Ježišovo zvolanie z kríža. Ježišovo „Odpusť im“ dáva aj tebe možnosť Boha prosieť „Odpusť mi!“. Áno, nevieme, čo činíme. Nevieme o hĺbke svojho hriechu. No On vie preto a napriek tomu. Lebo môže a vie, že jeho Otec rád odpúšťa každému, kto o to s dôverou prosí. Vzťah blízkosti nenarušený hriechom medzi Ním a Bohom vyjadruje Ježiš slovami „Otče“. On platí, aby sme oslovením Boha „Otče“ vyjadrili dôveru, ktorú v ňom máme. Pán Ježiš na ľudské „Hej ty!“ odpovedá: „Otče, odpusť im“. Akými slovami na Božie volanie odpovieš ty? Budú to slová „Hej, ty! alebo „Otče odpusť mi!“?

*Daniel Hanko
zborový farár*

ODEV

Kristov odev na kríži

„Keď vojaci Ježiša ukrižovali, vzali jeho vrchné rúcho a rozdelili ho na štyri časti, každému vojakovi jednu. Vzali aj jeho spodný odev, ktorý však bol nezošívajúci, ale odhora nadol vcelku utkaný. Preto si medzi sebou povedali: Netrhajme ho, ale losujme oň, či bude! Tým sa naplnilo Písmo: Rozdelili si moje rúcho a o môj odev hodili los. A vojaci to tak aj urobili.“ (J 19, 23 – 24)

Muselo to byť nesmierne ponižujúce. Odsúdený vedel, že o niekoľko hodín prehrá boj s krížom. Bol terčom posmechu, urážok a nemohol nič urobiť. Navyše pozeráť sa na to, ako si popravcovia delia jeho posledný majetok. Ešte je tu, ale s ním už nikto nepočíta. Práve v súvislosti rozdelenia si oblečenia odsúdeného mi napadlo, na čo asi tak bol zločincov odev? Na nosenie? Ak vezmeme do úvahy fakt, že pred ukrižovaním boli zbičovaní,

a ich chrbát bol od rán bičom roztrhaný, tak oblečenie bolo samá krv. Silne pochybujem, že mali pracie prášky, ktoré vyperú belšie ako sneh, bez škvŕn. Takže možno ten odev skončil roztrhaný kdesi na smetisku. Podobne je to asi aj s nami mnohými. Na prvý pohľad sa nám páčia rozličné veci a povieme si, že by bolo dobré ich mať. Po čase sa ich nasýtíme a založíme. A tak zapratávame obytný priestor. Lenže ono to robíme aj vo

svojom vnútornom svete. I to sa nám páči, aj to by sa zišlo. Ani toto nie je na zahodenie. A máme v sebe plno – v niečom. V inom sme ako žobráci. Kristus nemal na kríži nič oblečené. Jeho šaty boli rozdelené. Vrchná časť aj spodné rúcho. Ale predsa len niečo na tom kríži mal. Píše o tom apoštol Peter: „On sám na vlastnom tele vyniesol naše hriechy na drevo“ (1Pt 2, 24). Ježiš mal na kríži oblečený hriech. Môj aj tvoj. Práve preto sa s nami ešte počíta.

Kristov víťazný odev

„Keď sa nahol, videl tam ležať plachty, ale dnu nevošiel. Vzápätí za ním prišiel aj Šimon Peter, vošiel do hrobu a videl ležať plachty aj šatku, ktorú mal Ježiš na hlave. Tá však nebola medzi plachtami, ale zvinutá osobitne na inom mieste. Vtedy vošiel aj ten druhý učeník, ktorý prišiel k hrobu prvý. Videl a uveril.“ (J 20, 5 – 8)

V nedelu zavčasu ráno sa rozchýrila medzi Ježišovými učeníkmi v Jeruzaleme hrozná správa: Ukradli Pánovo telo! Mária Magdaléna išla vzdať poctu Ježišovi tým, že chcela zabalzamovať jeho telo. Ale kameň nie je na svojom mieste. Ani Ježiš. Bol preč. Zostali po ňom len plachty, do ktorých bol zavinutý. Navyše šatka bola pekne poskladaná ale uložená inde. Plachty, Ježišov posledný odev, symbolizoval jeho smrť. To bolo všetko, čo po ňom zostalo. Ak by ho ukradli, brali by aj plachty. Pre krátkosť času. Žiadny zlodej sa zbytočne nezdržiava na

mieste činu. Ak by ho kradli, nemali by čas zviňať šatku. Tu niečo nesedí. Zvláštny odev, tie plachty. Aj keď pripomínajú silu smrti, ešte viac z nich vychádza sila života. Nakoniec, Mária Magdaléna sa o tom presvedčila zakrátko. Ten istý deň aj učeníci. Život je silnejší ako smrť. Túto skutočnosť som si viac ako inokedy uvedomil počas služby na východnom Slovensku. Keď zasvietili teplé slnečné lúče, cez zatvrdnutú maltu, ktorá zvýšila niekde pri oprave fary a bola vylíata do jamy v zemi, vyrástol tulipán. Sila záhuby, smrti ustúpila životu.

Tam, kde zasvietia teplé slnečné lúče Kristovho vzkriesenia, sa prebúdzajú k životu to, o čom si myslíme, že nemá žiadnu šancu povstať. Nebojme sa prosiť Pána smrti i života, aby sa menili veci k lepšiemu. V našich rodinách, v spoločnosti, v politike, športe, hospodárstve. To nám môže pripomenúť – zároveň dodať odvahu – Kristov víťazný odev. Boh predsa zvykne robiť také veci, kde sa z ničoho stane realita, smutné mení na radosť, smrť na život.

Petrova nahota

„Učeník, ktorého mal Ježiš rád, povedal Petrovi: To je Pán! Keď Šimon Peter počul, že je to Pán, prehodil si plášť – bol totiž nahý – a hodil sa do mora.“ (J 21,7)

Peter sa hanbil, aby ho Ježiš nevidel takého, aký je. Mal čo pred ním skrývať. Ved' sa zaprisahával, že nikdy neopustí. Že dokonca pôjde s ním aj na smrť. Slová a samé slová. No keď prišla realita ťažkostí – rozplynuli sa ako gáfor. Ježiša zradil, sklamal, zaprel. Peter zostal zrazu stáť aj pred sebou (samozrejme aj pred Kristom) úplne nahý. Odhalený. Táto nahota ho sprevádzala už niekoľko dní. Mohla byť zakrytá až po stretnutí s Pánom. Mne to veľmi pripomína istý príbeh z raja. Aj tam boli nahý a nahotu mohol prekonať iba Boží čin. Iba Boh

mohol tých previnilcov zaodieť. Aj Peter mohol byť nanovo oblečený len Bohom, Kristom. Preto neváhal. Rýchlo k Ježišovi. Už dávno oľutoval silné slová. Apoštol Pavol v liste Rimanom napísal: „Krstom sme teda spolu s ním boli pochovaní v smrti, aby sme tak, ako bol slávou Otca vzkriesený z mŕtvych Kristus, aj my vstúpili na cestu nového života.“ (6, 4). Toto sú dva veľké medzníky – Veľká noc a náš krst. Jedno je víťazstvo života. Druhé veľká milosť, že nás Boh prijíma napriek našim zradám, pádom a sklamaniam. Naša

nahota bola prekrytá. Boli sme oblečení do nových, čistých šiat. Ako to vystihol gróf Zinzendorf v piesni: „Kristova krv, spravodlivosť je svadobný môj šat a skvost, ním pre nebo sa ozdobím a tak pred Bohom obstoím“. Nové šaty nie sú na parádu, obzeranie sa v zrkadle, ale na to, aby sme v nich mohli slúžiť tým, ktorí to potrebujú.

Lubomír Kordoš
ev. duchovný v ZVJS v SR

Kristus bol vzkriesený

„Židia mu na to povedali: „Aké znamenie nám ukážeš, že to smieš robiť?“ Ježiš im odpovedal: „Zbúrajte tento chrám a ja ho za tri dni postavím.“ J 2,18 – 19

Vďaka Pánu Bohu, po dvoch rokoch svätíme opäť veľkonočné sviatky. Aj keď tento rok sú „poznačené“ vojnovým konfliktom na blízkej Ukrajine. No i tak sme myslou, dušou, srdcom v pôstnom čase putovali s ostatnými kresťanmi tou bolestnou cestou kríža, pašiovou cestou Pána Ježiša Krista až na Golgotu a k hrobu, kde bolo uložené Jeho telo. K hrobu, ku ktorému sa vo veľkonočné ráno, skôr ako slnko vyšlo, ponáhľali ženy, aby dokončili, čo bolo potrebné urobiť podľa tradície, a to pomazať vonnými masťami mŕtve telo svojho Majstra. Keď ľudia prichádzajú na cintorín k hrobom svojich blízkych, zväčša prichádzajú vážni, zamŕkli, zahĺbení do spomienok... Neraz sa zaleskne slza v oku, ktorej sa nedá ubrániť... I Pán Ježiš zaplakal, keď prišiel k hrobu svojho priateľa Lazara! My dnes v duchu prichádzame k hrobu Pána Ježiša Krista. No neplačeme! Radujeme sa! Plesáme! Lebo „Nastal nám čas preradostný, kresťania plesajte...“ Nevieť, či vôbec kedy a kde bolo vo svete viac radosti, ako na tým hrobom, ku ktorému v duchu privádza nás Veľká noc!

Lebo je to pre nás, kresťanov, to jedinečné miesto. Pred viac ako 2000 rokmi v Palestíne, podľa vtedajšej tradície, ukladali mŕtve telá do hrobov vytesaných do skál. Otvor bol privalený veľkým kameňom. Do takého hrobu bolo položené Kristovo telo sňaté z kríža na Golgote. Ale po troch dňoch je kameň odvalený a hrob je prázdny. „Hrob, kde ležal položený, Baránok ten umučený, už je prázdny...“ (ES 138) „Ten, ktorý bol pochovaný, vstal z mŕtvych, vstal z mŕtvych v deň slávny.“ Krátko pred Jeho smrťou Židia žiadali od Neho znamenie. Toto bolo znamením, že je Boží Syn, Pán života i smrti, Vykupiteľ, že je život i vzkriesenie. Splnilo sa slovo, ktoré povedal neveriacim Židom: „Zborte tento chrám a za tri dni ho postavím.“

Tieto známe slová nachádzajúce sa v 2. kapitole Jánovho evanjelia neboli pochopené od tých, ktorí ich počuli. Až „potom, keď vstal z mŕtvych, rozpomenuli sa Jeho učeníci, že toto povedal...“ Po Veľkom piatku, v nedeľu ráno sa slovo Kristovo splnilo. A nielen Židia, ale celý svet dostal znamenie a verní kresťania silu, istotu, nádej a mocnú útechu.

Kristus bol vzkriesený.

Kristus bol vzkriesený a je živý v slove!

Po vyhnaní predavačov a peňazomencov z jeruzalemského chrámu pristúpili k Nemu Židia a pýtali sa: „Aké znamenie nám ukážeš, že toto robíš?“ Pán Ježiš povedal: „Zborte tento chrám a za tri dni ho postavím.“ To slovo sa splnilo. V pašiách, čítaných vo Veľký piatok, v duchu sme sledovali celé to dianie, ako Boží ľud Hospodinov dokonáva dielo a ničí, borí telo Kristovo. Ale z moci Božej je chrám Jeho tela za tri dni znovu postavený. Kristus vstal z mŕtvych a už viacej neumiera, smrť už viac nepanuje nad ním... On sám, slovom a sviatosťami, stavia chrámy v ľudských srdciach. Ako pri stavbe kladie sa tehla na tehlu, tak Pán Ježiš vkladá svoje slovo do našich srdc, podľa ktorého máme žiť tak, aby náš časný život bol začiatkom toho večného.

Po Veľkom piatku sa aj apoštolom zdalo, že je všetko zborené, že z toho, čo videli a počuli od svojho Majstra, nezostal kameň na kameni. Ale ženy priniesli radostnú zvesť o prázdnom hrobe a o tom, čo im anjel zvestoval. A keď sa Ježiš zjavil uprostred nich, potom prišlo aj vyznanie z úst učeníka Tomáša: „Pán môj a Boh môj!“ A s novou silou začali učeníci stavať duchovnú stavbu tela Kristovho. A tou stavbou je cirkev. Na jej začiatku to bolo len pár učeníkov a niekoľko ľudí, ktorí si zamilovali Krista. Ale základom pre budovanie bol Kristus. On požehnával svojím sv. Duchom, On pridával tých, ktorí uverili...

Kým pri svojej osobe len raz budoval zborený chrám tela, chrámy, ktoré stavia v ľudských srdciach, musí znova a znova dvíhať zo zrúcanín. Svet búra a Kristus stavia! Staví tak, že to, čo postaví, je slávnejšie ako to, čo bolo zborené. To, čo Pán Ježiš staval svojím slovom, hneď borilo nenávisťné židovstvo. Potom prišlo prenasledovanie od Rimanov a za dve tisícročia ako mnoho a akými rafinovanými prostriedkami svet ničil to, čo Kristovo slovo stavia v ľudskej duši. A boli zrúcaniny a boli žalostné! Ale na krátky čas! „Na tri dni.“ Kristus znova postaví svoj chrám! Lebo tam, kde sa búra Kristova stavba, tam je zničené všetko dôležité pre ľudský život. A vôbec nezáleží

na tom, aké storočie sa práve píše. Kristovo slovo, prítomnosť živého Krista v slove je dôležitá a potrebná v každom letopočte.

Kristus bol vzkriesený a je živý vo svojej cirkvi!

Kde inde, ak nie v cirkvi Kristovej by mal byť Pán Ježiš prítomný a viditeľný, a to v živote svojich nasledovníkov. V živote tých, ktorí nosia Jeho meno – kresťania. Vo Veľký piatok ubili Pastiera a rozprchli sa ovce stáda... Učeníci, prví nasledovníci, utiekli, asi každý inou stranou. Ale opäť nakrátko – „na tri dni“. Prestrašení učeníci, po ukrižovaní svojho Majstra, nech sú nám obrazom cirkvi zborenej, cirkvi upadajúcej, keď máme myšlienky o tom, koľko ľudí niekedy chodilo do tohto kostola a aký žalostný stav je dnes! No myslíme aj na to, koľkokrát za tých viac ako 20 storočí bolo povedané: Zborte túto nepotrebnú, nebezpečnú stavbu – cirkev! Na čo je tento prežitok! Tie hlasy neutíchajú ani dnes! Áno, môže sa nám zdať, že pomaly zaniká, že ju už „ukladajú do hrobu“. A my, veriaci ľudia, môžeme hovoriť s učeníkom Petrom: To sa nesmie stať... No iné je dôležité!

Nad všetkými rečami a ľudskými snahami zničiť, zboriť cirkev, Pánov dom – je Kristovo slovo: „za tri dni ho postavím!“ Po dobách úpadku a takmer zániku cirkvi bola vždy zbudovaná znova. Od počiatku hneď po Veľkom piatku, už v nedeľu večer, keď učeníci boli opäť spolu zhromaždení, Kristus znova začal budovať cirkev skrze nich. Cirkev, ktorej zaslúžil, že ju brány pekelné nepremôžu. Čím viac bola deťaná, tým živší potom v nej nastal život. Tak to bude, až dokiaľ zem trvať bude..., až kým živý a konajúci Pán a Spasiteľ nepremení údel svojej cirkvi, až kým z bojujúcej nestane sa cirkev triumfujúca a večne plesajúca.

Bratia a sestry, keď takto hľadáme na budúcnosť cirkvi Kristovej, keď máme dôveru, že vzkriesený Kristus je živý v slove a konajúci v svojej cirkvi, nie div, že nad prázdny hrobom radostne spievame a vždy spievať budem: „Vstal z mŕtvych milý Kristus Pán, raduj sa, raduj sa, ó kresťan...“ (ES 152).

Eva Ščerbáková
ev. fárarka v CZ L. Trnovec

O Barzilajovi/O pomoci (2s 17, 27 – 29; 19, 32 – 39)

1. V čase, keď bol Dávid na úteku pred Absolónom, stretáva jedného starého muža. Máme o tom zápis v 2. knihe Samuelovej (2S 17, 27 – 29; 19, 31 – 39). Dávid sa dostáva na východ, na púšť, vyčerpaný a bez prostriedkov k dedine Machanajim. Tu ho vyhladá Barzilaj, bol to starý bohatý muž. Barzilaj sa odhodlal k odvážnemu činu pomôcť vyčerpanému Dávidovi a jeho mužom. Bez Barzilajovej pomoci a pohostinnosti by Dávid asi zahynul.

Po čase, keď sa všetky udalosti vrátili do normálu a Dávid sa vrátil opäť na trón, chce sa Barzilajovi odvdáčiť.

Ponúka mu, aby sa presťahoval k nemu, tu sa o neho postará. Bola to kráľovská ponuka, ale Barzilaj ju odmietol. Povedal, že je už na takú zmenu príliš starý. Už nemám na to, aby som vedel rozlišovať dobré od zlého 2S 19, 36. Dávidova ponuka postarať sa o starého je úžasná. Ale ukazuje sa Barzilajova múdrosť, opatrnosť a prezieravosť. Keby taká ponuka prišla

pred 10 – 20 rokmi, to by Barzilaj vzal bez premýšľania. Je tu ale zaujímavý paradox. Na jednej strane Barzilaj neváha pomôcť Dávidovi na úteku so všetkým, čo má k dispozícii. Na druhej strane odmieta prijať čas staroby v cudzom prostredí. Som už príliš starý na takú zmenu. Ale dokázal riskovať a dať všetko ľuďom v núdzi. O Barzilajovi vlastne nevieme veľa, z jeho dlhého života takmer nič, až na jednu výraznú riskantnú operáciu. Barzilaj a jeho priatelia priniesli veci potrebné na prežitie. Táto riskantná operácia v puste krajine musela stáť veľa námahy Barzilaja a jeho blízkych v pomoci Dávidovi a jeho mužom.

2. V živote je to tak, vyskytne sa neopakovateľná situácia, udalosť, v ktorej sa máme preukázať ako ľudia, ako kresťania. Naša okamžitá reakcia, naša pohotovosť, naša ochota a vôľa ukáže, čo je vlastne v nás, kým sme, aký je náš charakter. Barzilaj to vo veku 80 rokov zvládol brilantne. Hoci mal vysoký vek a snád' už nemal toľko sily, predsa dokázal

vykonať zázračný čin pre pomazaného Božieho! Pán Boh si ho použil. Barzilajov čin nie je zabudnutý, dodnes nám svieti z Biblie, síce nenápadným a nepatrným svetielkom, ale svieti.

3. Vykonajme to, čo máme, čo môžeme! Pán Boh vie o našich prostriedkoch, o našich možnostiach. Skôr či neskôr sa Pán Boh zastaví pri nás a otestuje našu pohostinnosť, našu pohotovosť. Aby nás preskúmal, aby nás otestoval, aby nás oslobodzoval z ľudskej náklonnosti k hmotným veciam. Nášmu Bohu ide o duchovné ciele, ktoré sú veľmi praktické. Pán Boh sa zrazu zjaví pri nás a požiada nás, aby sme vykonali dôležitý skutok. Môže sa jednať o ten najdôležitejší čin z celého nášho života. Skúsme vždy premýšľať o tom, aký je na dnes Boží plán pre mňa osobne.

*Daniel Jurčo
kazateľ Cirkvi bratskej*

Spoločné volanie v Partizánskej Ľupči: Pane Bože, pomôž nám!

Aby mohol byť zabezpečený mier, k tomu je potrebné použiť mocné zbrane a mať silného spojenca. Kresťan veľmi dobre vie, že tou mocnou zbraňou je modlitba a tým silným spojencom je Pán Boh. Preto sa na Smrtnú nedeľu 3. apríla 2022 večer o 18. hodine naplnil Evanjelický kostol v Partizánskej Ľupči veriacimi Slovákami i Ukrajincami, aby sa spoločne modlili k Pánu Bohu. Prosili spoločne Pána Boha o mier na Ukrajine, o pomoc tým, ktorí tam znášajú utrpenie, i tým, ktorí utekajú, a o silu pre tých, ktorí im ponúkajú pomoc.

Podujatie otvorilo predsedníctvo Liptovsko-oravského seniorátu. Seniorálny dozorca Peter Gärtner privítal hostí: biskupa Východného dištriktu ECAV Petra Mihoča, primátora Liptovského Mikuláša Jána Blcháča a zástupcu primátora Rudolfa Urbanoviča. Senior Liptovsko-oravského seniorátu Stanislav Grega citoval slová 43. žalmu, ktoré boli akýmsi mottom celého stretnutia: „Prečo si skleslá, duša moja, a zmietaš sa vo mne? Očakávaj Boha, lebo ešte ďakovať budem Jemu, spaseniu svojej tváre, svojmu Bohu!“ Uistil, že to, čo je nad naše sily a schopnosti, On vezme do svojich rúk, zastaví zlo a požehná to, čo je dobré.

Z úst konseniorky Kataríny Hudákovej zazneli slová básne Márie Rázusovej-

Martákovej Všetkým, čo vojnu chcú. Slová, ktoré reagovali na 2. svetovú vojnu, zazneli s novou aktuálnosťou: „... ó, spýtajte sa materí, / či túžia za vojnou, keď deti uspávajú, / či túžia zas blúdiť od dverí do dverí / s batôžkom perín – k tým, čo strechu dajú!“

Biblické texty boli čítané striedavo v slovenčine a ukrajinčine: Žalm 43, 1 – 5, 1. list Korintským 13, Evanjelium podľa Matúša 5, 1 – 12. Podobne pri modlitbách sa striedali dve ukrajinské panie učiteľky, ktoré sú momentálne ubytované v Partizánskej Ľupči, a liptovskomikulášsky farár Marián Bochnička.

Do pásma biblických textov a modlitieb zaznelo aj niekoľko osobných svedectiev ľudí, ktorí na vlastnej koži zažili hrôzy vojny. „Prečo sme tu?“ spýtala sa sestra, ktorá momentálne žije v Partizánskej Ľupči. „Pretože nás vyhnali! My sme nechceli ísť. Vyhnali nás! Ale my dúfame vo víťazstvo. Tam bojujú naše deti. Ja tam mám dvoch synov. My sme chceli na jar sadiť, pripravovať sa na Veľkú noc, ale vyhnali nás s malými deťmi. Ale my sme prišli tu, a tu je veľmi dobre. Dali nám tu všetko. My sa musíme poďakovať všetkým ochotným ľuďom. Dennodenne

sa modlíme: Pane Bože, pomôž nám, neopusti nás v ťažkej chvíli.“

Iná sestra spomínala: „Prišli sme, lebo sme zažívali hrozné veci. Hrozné je, keď počujete sirénu nad svojou hlavou, hrôzu, keď lietajú rakety a bomby a vybuchne dom vedľa teba. Hrozné bolo počuť strieľať našu protiletadlovú obranu, ale tá bola našou nádejou. Hrozné je, keď matka stráca svoje deti, keď deti strácajú svoju matku. Jeden 5-ročný chlapec v Mariupole sa pýtal svojej mamy: Prečo ma to tak bolí, veď som počúval. O dve hodiny na to zomrel. Modlíme sa, aby naša krajina zvíťazila a aby viera, nádej i láska mohli prísť do našej krajiny. Modlíme sa aj za vás, ktorí ste nám otvorili svoje srdcia, aby vám Pán Boh dal šťastia.“ Svoje svedectvo pridal aj Michal Belanji, evanjelický farár v Liptovskej Porúbke, pôvodom zo Srbska. Spomínal hrôzy vojny medzi Srbskom a Chorvátskom, ktoré zažíval ako dieťa, neskôr na bombardovanie Srbska zo strany NATO. V pätnástich rokoch prišiel na Slovensko študovať na bilingválnom gymnáziu: „Učili ma dvaja Američania,“ spomína, „ktorí prišli z krajiny, ktorá nás nedávno bombardovala. Aký paradox! V mojom srdci však nebol hnev ani túžba po pomste. Bola tam láska, ktorú tam vložil

Boh. A tí Američania ma naučili pomáhať každému, prejavovať záujem o každého a vedieť sa obetovať, aj keď to nie je potrebné. A ďakujem Pánu Bohu, že môžem byť nástrojom v Jeho rukách, aby som pomáhal tým, ktorí sú v podobnej situácii, v akej som bol ja.“

Vďaka pomoci generálneho biskupa Ivana Elka a zahraničného oddelenia Generálneho biskupského úradu sa poradilo zariadiť, že zo záznamu sa k zhromaždeniu prihovril biskup Nemeckej evanjelicko-luteránskej cirkvi na Ukrajine Pawlo Schwarz. Brat biskup pôsobí v Charkove a tam na mieste aj príhovor natočil: „Charkov je krásne mesto na východe Ukrajiny neďaleko hraníc s Ruskom. Bol takým krásnym mestom ešte pred vyše mesiacom. Žiaľ, stovky domov boli zničené, veľa škôl, škôlok, nemocníc, ulíc, administratívnych budov a, žiaľ, zomrelo tu tiež veľa ľudí. Väčšina alebo značná časť obyvateľov bola nútená opustiť mesto potom, čo Rusko rozpútalo vojnu proti Ukrajine a ruské rakety zasiahli mesto. A Charkov nie je na tom najhoršie na Ukrajine. Prosíme vás preto, modlite sa za nás, modlite sa za spravodlivý mier, nie za to, aby sme sa vzdali do moci okupantov, ale aby sme mohli byť nezávislí a slobodní a žiť vo svojej krajine. Aby sme mohli slobodne chodiť do kostola, byť evanjelikmi, čo by nebolo možné, keby bola okupácia. Modlite sa aj za tých ľudí, ktorí opustili svoje domovy a hľadajú pre seba nové miesto. Aj za tých, ktorí tu ostali.“ Brat

biskup poďakoval všetkým, ktorí pomáhajú Ukrajincom za hranicami. Vyzval aj k finančnej pomoci. Pomoc bude potrebná nielen v týchto dňoch, ale ešte dlhšie po skončení nepriateľských akcií. Takúto pomoc budú potrebovať ľudia, ktorí sa budú vracat' do svojich zničených domovov.

Biskup Peter Mihoč sa vo svojom príhovore vrátil k slovám 43. žalmu: „Prečo si skleslá, duša moja, a zmietaš sa vo mne? Očakávaj Boha, lebo ešte ďakovať budem Jemu, spaseniu svojej tváre, svojmu Bohu!“ Pripustil, že každý z nás má očakávania, tie však často zlyhávajú a spôsobujú tak bolesť a skleslosť. Žalmista však hovorí, že existujú očakávania, ktoré by mohli byť skutočne naplnené, a to aj vo chvíľach, keď sa zdá, že všetko je zničené, že nádej neexistuje. Žalmista ukazuje, že je to možné tam, kde ľudia začínajú očakávať na nové svetlo a na Božiu pravdu. Všetci sa máme skloniť pred Božím majestátom, lebo všetci sme Božie deti, bratia a sestry, stvorenia toho istého Stvoriteľa. Pri golgotskom kríži spoznáваме pravdu o sebe, o hriechu, ale aj o Božej ceste, ako bojovať so zlom, ako poraziť zlo vo svojom živote, ako poraziť smrť v dnešnom svete. Lebo miesto, kde sa nás dotkne láska a odpustenie, miesto, kde sa k nám Kristus skláňa, to miesto nového začiatku je miestom spasenia, a preto žalmista hovorí: „Očakávaj Boha, lebo ešte ďakovať budem Jemu, spaseniu svojej tváre, svojmu Bohu.“ Na záver svojho príhovoru

brat biskup poďakoval cirkevným zborom, že nezostali skleslé a ľahostajné, ale že v nich mnohých ľudí prichádzajúci z Ukrajiny našli otvorené srdcia a otvorené príbytky. Že tu našli živého Krista a živú vieru.

Stretnutie uzavreli ukrajinské deti, ktoré momentálne bývajú v Partizánskej Ľupči, básňou a zaspievaním ukrajinskej hymny. Pridali sa k nim aj všetci prítomní. Stretnutie doplnili hudobnými vstupmi Metod Rakár a Lucia Dúbravcová hrou na organe a na flaute Lucia Bencúrová. Viaceré cirkevné zbory Liptova aj Oravy sa zapojili do pomoci ľuďom utekajúcim pred vojnou na Ukrajine a otvorili im dvere aj srdcia. Partizánska Ľupča je cirkevným zborom, ktorý vyniká v rámci seniorátu prvenstvom nielen v rýchlosti, s akou zareagoval na potrebu pomôcť, ale aj v počte ubytovaných ľudí. Na pôde cirkevného zboru je ich momentálne ubytovaných 92. Ochotní cirkevníci spoločne s bratom farárom Jánom Molčanom ochotne prijali týchto ľudí a dennodenne im poskytujú láskavé prostredie a pomocnú ruku. Preto sa práve na tomto mieste stretli Slováci a Ukrajinci k spoločným modlitbám. A práve toto miesto sa môže stať inšpiráciou pre všetkých, že cesta nádeje v tejto situácii je cesta prijatia, otvorenosti, lásky, obetavosti a spoločných modlitieb.

*Peter Taját
ev. farár v Liptovskom Jáne*

Milujúci Kráľ (príbeh nielen pre deti)

Mladý lev, následník trónu, sa prechádzal po kráľovstve svojho otca. S každým, kto ho stretol, sa milo pozdravil, povedal vlúdne slovo, alebo sa len usmial na znak priateľstva. Tak ho to učil jeho otec a tak ho to učili aj otcovi radcovia. „Váž si všetky zvieratá, milý princ, lebo tvoj otec sa o všetkých stará a na všetkých mu rovnako záleží,“ zvykli mu vždy pripomenúť. A tak mladý lev myslel na dobré rady a kto ho videl, potešil sa mu. Raz, na jednej zo svojich prechádzok, stretol líšku. Starú, prašivú líšku. Pozrel sa

na ňu a v jej očiach uvidel zlobu, nenávisť, zákernosť. Keďže bol však slušne vychovaný, usmial sa a pozdravil. Líška neverila vlastným ušiam. Mladý následník trónu sa zdraví jej, líške? Princ si okamžite všimol, že sa s líškou niečo deje. A tak sa jej prihovril a povedal: „Môžem sa s tebou porozprávať? Máš na mňa čas?“

Líška v údive zdvihla chvost a povedala: „Samozrejme. Bývam tu neďaleko. Keď chceš, poď so mnou domov.“

Mladý lev pritakal a obaja sa vydali na cestu. Pri líščej nore bola celá jej rodina,

priatelia, známi. Nikto v lese sa s nimi nebavil a tak si líšky vytvorili vlastné spoločenstvo.

Princ si k nim prisadol a začali sa rozprávať. Líšky boli nadšené. Zabudli na svoju prefikanosť, na hnev, ktorý cítili voči ostatným. Len počúvali, smiali sa a boli šťastné. Vďaka princovi spoznali, že aj ony – tak ako ostatné zvieratá – majú kráľa, ktorý ich má rád.

*Mgr. Jana Ďuranová
ev. farárka v CZ L. Mikuláš – Palúdzka*

Všetkým, čo vojnu chcú

Mária Rázusová-Martáková

Sa spýtajte,
ó, spýtajte sa materi,
či túžia za vojnu, keď deti uspávajú,
či túžia zas blúdiť od dverí do dverí
s batôžkom perín – k tým, čo strechu dajú!
*Otcov sa spýtajte!
Tých otcov skúpej reči,
čo s tajnou pýchou rast synov sledujú -
či sa im chce do múk, hrôz a nebezpečí
rozbíjať svet, čo sami tak budujú!*

Deti sa spýtajte!
Ich očiek ako studne...
Nuž? ... kto si trúfa ich zavalit' pohromou?
Kto túži zbaviť ich matiek ruky vlúdnej,
priniesť im hlad a strach - dať trosky za domov!
*Milencov tážte sa!
Cítia sa soľou zeme
a vlastná sila ich naplňa úžasom...
Bojovať? Oj, áno – lenže za mier chceme,
za dom a záhradku s oblohou belasou!*

Zvierat sa pýtajte!
Smutných radov koní,
čo v palbe zúrivej šli krotko po svoj diel;
vtákov sa pýtajte, spálených jabloní,
mostov sa pýtajte, kto z nich by vojnu chcel!
*Zeme sa pýtajte!
Zbitého jej tela,
rozrytých chotárov, vypálených miest...
Ó, tej sa pýtajte, či by vojnu chcela,
či chce piť našu krv, naše telá jesť...*

A všetci skríknu: Mier!

A všetci skríknu: Nie!

Svet túži skvitnúť už radostnou obnovou.

Kto požiar zapáli, nech v ohni zahynie! –

Mier musí vyhrať boj na slávu domovov!

Pozdrav

Srdečne všetkých pozdravujeme. Pravdepodobne ste už mnohí o nás počuli, ale radi by sme sa vám predstavili bližšie. Prichádzame z Ukrajiny z mesta Chmelnyckyj. 24. februára začala na Ukrajine vojna. Len pár dní predtým bola naša mama prepustená z nemocnice po ťažkom priebehu ochorenia COVID-19. Mama je veľmi slabá, nedokáže sama chodiť a dýchať. Pri dýchaní potrebuje pomoc kyslíkového prístroja a je odkázaná na celodennú starostlivosť. Obaja s otcom majú aj ochorenie srdca. V našom meste je situácia relatívne pokojná. Zatiaľ bol v meste len jeden raketový útok. Bol však menej ako kilometer od nášho domu. Niekoľko útokov bolo v susedných mestách. Každý deň niekoľkokrát bolo počuť raketové nálety a ľudia boli vyzvaní

ukryť sa v protileteckom kryte. Našu rodinu nebolo možné rýchlo dopraviť do najbližšieho protileteckého krytu, ktorý je od nášho domu vzdialený 300 metrov. Bolo nemožným ísť s mamou a otcom niekoľkokrát denne do krytu a naspäť. Keďže jej mama na vozíčku a nemôže dýchať bez prístroja a otec sa pohybuje tiež ťažko, zostali sme počas leteckých náletov v našom meste. Keďže sú naši rodičia úplne nevidiaci, každú sirénu oznamujú útok znášali veľmi ťažko. Modlili sme sa za ochranu našej krajiny, zachovanie aj našej rodiny, úprimne povedané, nevedeli sme si predstaviť, ako by sme zvládli opustiť našu krajinu a odísť do zahraničia s dvomi takými chorými rodičmi. Preto sme prvú ponuku od našich priateľov opustiť krajinu odmietli. Raz večer, keď sme sa modlili za Ukrajinu

Nech zvesť Božieho pokoja svet prebudí

Miloslav Peniaštek

*Všemohúci, milostivý Otče náš,
pokorne k Tebe voláme - vypočuj nás.
Rozbúrený svet utíš a ved' ho k zmierneniu,
nepokoje, vojny odvráť - by došlo k trvalému mieru.*
Svoju moc dokáž - nech násilie skoro utíchne,
nech už žiadnych vojen niet a skončia rozbroje,
nepriateľov zmier - rozvírený svet mocne upokoj,
Ty si darca pokoja - daruj nám svoj dokonalý pokoj.
*Prenasledovaných, utláčaných a bezbranných ubráň,
nespravodlivosť, nenávisť, chamtivosť od nás odvráť,
by už ľudia hriech nepáchali, bolesťou v bojoch nemreli,
nech Tvoja mocná zvesť pokoja - celý svet prebudí.*
Ujmi sa bezmocných - nevinne terorizovaných chráň,
zastav vojny a zbrojenie - by už svetový mier nastal.
V týchto i budúcich chvíľach buď nám priaznivý,
ved' nás verne zachovávať Tvoj zákon svätosti.
*Syn Boží, Ježiš - ľudskú nenávisť svojou krvou premohol,
s Tebou nás Otče zmieril - nastolil lásku, radosť a pokoj.
V ňom sme zjednotení v chrám Božej rodiny,
na Boží príbytok v Duchu pre nás všetkých pripravený.*
Priznaj sa k nám Otče a požehnávaj nás,
by každý jazyk vyznal, že len Ježiš je jediný Pán,
tvár svoju rozjasni nad nami a buď nám milostivý,
daruj nám svoj pokoj časný i trvalý vo večnosti.
*Oblaž srdcia naše - o to Ťa vrúčne prosíme,
nech Tvoje milosrdenstvo je s nami z pokolenia na pokolenie.
Otvor svoje ruky k požehnaniu cirkvi i celému svetu,
nech Tvoja vôľa sa plní k nášmu šťastnému a mierovému žitiu.
Chvála Ti, sláva Ti, Haleluja. Amen*

a našu rodinu, Boh k nám prehovoril a my sme počuli jasnú odpoveď: „Dávam vám možnosť byť zachránení a vy ju odmietate“. V ten večer sme Bohu v modlitbe sľúbili, že ak príde ešte možnosť opustiť krajinu, tak budeme súhlasiť a odídeme. Na ďalší deň ráno nám telefonovali priatelia, ponúkli nám možnosť ísť na Slovensko. Videli sme v tom Božiu vôľu, a tak sme súhlasili. Nebola to vôbec ľahká cesta, ale pravidelne sme cítili, ako sa Boh o nás stará cez mnohých ľudí. Teraz, keď sme sa na bezpečnom mieste, v pokojnej krajine, naši rodičia sa cítia oveľa lepšie. Mama sa už dokáže sama najesť a začína robiť samostatné kroky. Aj keď ešte nedokáže dýchať sama bez kyslíkového prístroja dlhší čas, jej stav sa zlepšuje a veríme, že Boh uzdraví aj jej plúca.

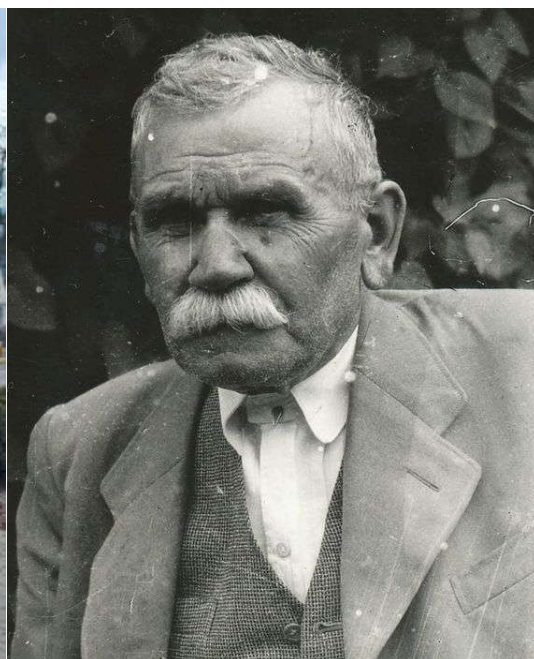
Sme súčasťou baptistického zboru, ktorý má okolo 400 členov. Členovia nášho cirkevného zboru aktívne slúžia a pomáhajú ľuďom z nášho mesta. Pastoralne sa venujeme hluchým a slepým ľuďom, vdovám, drogovo závislým a alkoholikom. Teraz počas vojny na Ukrajine slúži náš kostol ako útočisko pre tých ľudí, ktorí utekajú z vojnovnej zóny. Náš kostol má veľký suterén, ktorý poskytuje bezpečné prostredie pre utekajúcich ľudí na niekoľko dní. Ľudia si tam môžu oddýchnuť po náročnej ceste a potom

pokračovať v ceste na západ Ukrajiny alebo do iných krajín. Členovia nášho zboru sa snažia zabezpečiť všetko, čo títo utekajúci potrebujú a takto im pomôcť. Vďaka tejto službe mnoho ľudí mohol počuť o Božej láske. Niektorí členovia nášho zboru, hlavne starší, hendikepovaní matky s malými deťmi, boli nútení presťahovať sa na bezpečnejšie miesta. Sme veľmi vďační Nebeskému otcovi za váš zbor a za každého z vás. Ďakujeme za starostlivosť a lásku, s akou sa staráte o našu rodinu. Nech Pán bohato požehná

každého z vás. Tiež však vás prosíme aj o modlitby za Ukrajinu. Teraz prebiehajú ťažké boje na východe Ukrajiny, kde veľa ľudí a deti trpí a zomiera. Náš prezident hovorí, že ďalší osud krajiny je závislý od výsledkov bojov na východe krajiny. Veríme v Božiu milosť v tejto veci. Nech sám Pán ochraňuje Ukrajinu a zastaví zverstvá nepriateľa. Ešte raz úprimne ďakujem za pomoc a starostlivosť o našu rodinu.

Natalia S.

JUDr. Bohuslav Klimo (známy pod básnickým menom Hájomil)

Medzi významné osobnosti Liptova sa radí aj Bohuslav Klimo – právnik, spisovateľ, politik a cirkevný hodnostár. Narodil sa 9. apríla 1882 v Jamníku, zomrel 11. mája 1952 v Dovalove. Právo študoval v Budapešti, Kluži a v Prešove. Od roku 1909 sa usadil v Liptovskom Hrádku, kde pôsobil ako advokát. Postavil si tu dom na začiatku Hradnej ulice vedľa Vitálišovej vily, dnes známy ako Pepichovie. Vo funkcii advokáta pôsobil do roku 1920, kedy bol zvolený za poslanca snemu za agrárnu stranu a za predsedu jej okresného výboru v Liptovskom Mikuláši. Bol výborníkom Červeného kríža a Matice slovenskej, členom Spolku pre záchranu hradu v Liptovskom Hrádku, predsedom Zväzu slovenských spevokolov, redigoval týždenník Republikán, bol seniorátnym aj dištriktuálnym dozorcem ev. a. v. cirkvi, začas redigoval aj Cirkevné listy. Ako vysoký cirkevný funkcionár sa stal podpredsedom

Štátnej rady SR a za túto činnosť bol od roku 1945 väznený v Ilave. Po prepustení žil až do smrti v opatere rodiny vo svojom dome v Dovalove.

Písať básne začal na kežmarskom gymnáziu podľa gréckych vzorov. Jeho otec Andrej Klimo bol učiteľom v Jamníku a práve po jeho vzore publikoval národopisné "Paberky". Zápisky porekadiel, úsloví a hier sa nachádzajú v knižkách "Naše deti" a "Z hier detí v Jamníku". V ďalších rokoch vydal v časopise MSS (Muzeálna spoločnosť Slovenska) "Pikulík v Jamníku", "Marmuriena a Kráľovná v Dovalove" a tiež "Rodina a švagrovstvo". Básne uverejňoval v Slovenských pohľadoch, Dennici, Hlase, Našom Slovensku a v Evanjelickom posle spod Tatier. V kalendároch uverejňoval ódaické básne. Básne z frontu vydal po oslobodení v zbierke "Z ruských hôr". Po prevrate vydal "Básne v próze". Námety z rodného kraja obsahuje jeho tretia

básnická zbierka "Sen života". Vyšla ako melodráma v štyroch dejstvách. Básnické zbierky vydával vlastným nákladom, niektoré boli aj zhudobnené v slohu ľudovej piesne Fígušom Bystrým do zväzku "Túžby".

Bohuslav Klimo – Hájomil sa narodil pred 140 rokmi a zomrel pred 70 rokmi, pochovaný je v rodinnom hrobe na cintoríne v Liptovskom Petre.

Rodina Michala Madudu bývala dlhé roky v dome pri KD-Dovalovo, ktorý kúpil stolár Michal Maduda práve od rodiny Bohuslava Klimu po jeho smrti. Dnes tento dom slúži na stretávanie sa náboženského spoločenstva "BIELE L'ALIE".

Možno Bohuslav Klimo našiel inšpiráciu pre svoje básnické meno Hájomil práve pri pochôdzkach našim krásnym Dovalovským hájom.

Klementína Štepitová

Správa o živote CZ ECAV L. Hrádok – Dovalovo za rok 2021

Služby Božie

Účasť na službách Božích sa riadila platnými protipandemickými opatreniami vlády SR. Služby Božie sa preto konali v niekoľkých režimoch: bez obmedzenia počtu, presne definované skupiny s obmedzeným počtom, len za účasti nevyhnutného personálu potrebného na zabezpečenie online prenosov. Služby Božie tak bolo možné sledovať a aj sa ich podľa možnosti zúčastniť. V jesenných obdobiach roka boli zabezpečené aj priame prenosy služieb Božích v zborovom dome. Priemerná účasť na službách Božích v chráme bola 55 ľudí. Počet bol vyrátaný priemerom z nediel, na ktoré sa nevzťahovali obmedzenia, týkajúce sa počtu a charakteru účastníkov (mysliac očkovaní, po prekonaní, testovaní, neočkovaní). Daný pokles nás neteší, no smerodajným bude obdobie, keď sa služieb Božích bude môcť zúčastniť každý bez obmedzenia. Na zabezpečenie všetkých potrebných náležitostí pre uskutočnenie služieb Božích počas 3. vlny pandémie patrí vďaka predovšetkým presbyterom a niektorým členom ich rodín.

V priebehu roka sa konali aj stredotýždňové služby Božie, a to v čase pôstu a adventu s účasťou nevyhnutného obslužného personálu.

Na službách Božích okrem domáceho zb. farára poslúžili: Filip Kriško (študent ev. teológie z domáceho CZ) dňa 5. 4. a 29. 8.; Matúš Korenko (študent ev. teológie) dňa 10. 8.; Lýdia a Ľubomír Kordošovci dňa 8. 8. Charakter služieb Božích sa riadil cirkvou schváleným poriadkom s tým, že v rámci neho slúžili niektorí členovia zboru už spomínaným sprievodom piesní, čítaním epištolských textov či prednesením básne.

Online prenosy

Väčšina služieb Božích bola vysielaná naživo cez facebookovú stránku Cirkevný zbor ECAV L. Hrádok – Dovalovo. Zámer prenosu bol jasný, a to sprostredkovať služby Božie tým, ktorí sa ich z protipandemických opatrení a iných dôvodov nemohli zúčastniť. Počet sledujúcich celé služby Božie sa pohyboval v rozmedzí 15 – da 50 zariadení. Účastníkmi služieb Božích prostredníctvom online prenosu boli nielen členovia zboru bývajúcí na jeho území, ale aj ďalší z blízkeho a ďalekého okolia. Online prenosy z chrámu zabezpečovali predovšetkým Peter Choma a Aurel Dúbravec ml. a zo zborového domu Katarína Pelachová.

Domáce pobožnosti

V druhej vlne pandémie boli do približne 70-tich domácností distribuované tzv. domáce pobožnosti, ktoré obsahovali kážeň, nedelňé biblické texty, piesne k jednotlivým nedeliam a sviatkom. Jej súčasťou boli aj zoznamy o prinesených milodaroch a oznamy týkajúce sa predovšetkým života cirkevného zboru.

Sprievod služieb Božích

Sme vďační, že v cirkevnom zbore pôsobia dve kantorky s. Alica Trzaskalíková a Lucia Dúbravcová. Tie po vzájomnej dohode sprevádzali nedelňé, ale aj pôstne a adventné večerné služby Božie hrou na organe. Rovnako sprievodom piesní na službách Božích poslúžila niekoľkokrát aj hudobná skupina mladých, ktorej činnosť koordinuje Terézia Gajdošová.

Interiér chrámu Božieho

Prípravu chrámu Božieho na služby Božie zabezpečovalo niekoľko sestier z cirkevného zboru: Oľga Slabejová – kostolníčka, Alena Bendíková – zodpovedná za poriadok a obsah nástieniek v chráme a koordinujúca činnosť sestier, ktoré upratujú chrám Boží (Zdenka Barteková, Kvetoslava Juráková, Jana Števčeková) a Jana Gajdošová za kvetinovú výzdobu.

Sviatosti

Krst svätý

Krstom svätým bolo za členov cirkevného zboru prijatých 5 detí (3 chlapci a 2 dievčatá). Jeden z krstov sa po dohode s br. farárom uskutočnil mimo cirkevného zboru v Liptovský Mikuláš. Pred krstom samotným sú rodičia a krstní rodičia pozvaní na stretnutie, na ktorom je prítomným poukázané na význam a zmysel tejto sviatosti.

Večera Pánova

Sviatosť Večere Pánovej a spoveď bola prislúžená v chráme Božom celkom 5-krát, z čoho dvakrát v období adventu. Mnohí sa takýmto spôsobom nemohli pripraviť na prežívanie tých najväčších kresťanských sviatkov. O prijatie sviatosti Večere Pánovej v domácnosti požiadala len jedna rodina. Toto konštatovanie je smutným aj vzhľadom na opakujúcu sa výzvu a povzbudenie o ňu požiadať. Berúc do úvahy pandémiu COVID-19 nevyhne sa dojmu, že len málo rozumieme hĺbke Božieho obdarovania, ktoré sa nám v tejto sviatosti ponúka.

Konfirmácia

Slávnosť konfirmácie sa uskutočnila dňa 18. júla 2021, počas ktorej bolo konfirmovaných šesť detí (3 chlapci a 3 dievčatá). V rámci slávnosti konfirmácie bola prislúžená aj sviatosť krstu jednej z konfirmantiek. Slávnosť sa uskutočnila po dvojročnej konfirmačnej príprave, ktorá prebiehala prezenčne, ale tiež online. Skúsenosť nie krátko obdobia je taká, že deťom prihláseným na konfirmačnú prípravu chýbajú základné biblické znalosti a mnohí predtým, než nastúpili na konfirmačnú prípravu, nemali, alebo mali len veľmi malú vzťahovú väzbu k zboru. V uplynulom roku sa neuskutočnila slávnosť Zlatej konfirmácie.

Sobáš

V roku 2021 sa na pôde CZ nekonal žiaden cirkevný sobáš.

Pohreb

V uplynulom roku sa na pôde cirkevného zboru konalo 21 pohrebov (11 mužov a 10 žien). Prevažná časť pohrebov sa konala počas platných protipandemických opatrení, čo ovplyvnilo ich podobu aj účasť na nich. Skrátený bol program pohrebu, z ktorého bol vynechaný aj spev členov spevokolu. Rovnako sa v danom čase nekonali ani tzv. „spievania“ pred pohrebom. Účasť na pohreboch bola v danom čase umožnená len úzkemu kruhu rodiny. Po dohode s rodinou však bolo možné sledovať priamy prenos pohrebu cez facebookovú stránku cirkevného zboru. Vletných a jesenných mesiacoch sa posledné rozlúčky konali ako obvykle. V uplynulom roku bolo tiež evanjelicko-kresťanským spôsobom uložených 9 urien za prítomnosti pozostalej rodiny. Rozličné príčiny smrti sú pre pozostalých mementom nad pomínavosťou a krehkosťou ľudského života. V nejednom prípade šlo o náhlu smrť aj v dôsledku nesprávnej životosprávy.

Biblická a vnútromisijná práca v zbore

Činnosť VMV

Príprava a realizácia vnútromisijných aktivít bola koordinovaná predsedníctvom cirkevného zboru, presbyterstvom a pracovníkmi jednotlivých vnútromisijných oblastí.

Detská besiedka

Práca s deťmi na pôde cirkevného zboru prebiehala formou pravidelných online stretnutí v sobotu dopoludnia. V priemere sa stretnutí zúčastňovalo od 3 do 7 detí, priemerne 6 detí. Na príprave a vedení

stretnutí sa podieľali predovšetkým spolu so zb. farárom Terézia Gajdošová a Lucia Dúbravcová. Celkovo sa deti mali možnosť stretnúť 32-krát a byť vyučovaní biblickým pravdám obsiahnutým v príbehoch Starej zmluvy. Z plánovaných detských služieb Božích raz mesačne sa uskutočnili len jedny. V čase letných prázdnin od 19. – 25. 7. 2021 sa konal denný detský tábor, ktorého sa zúčastnilo 36 detí vo veku 4 – 11 rokov. Program tábora sa niesol v duchu slov: „Skúška viery“, ktorej stredobodom bolo Božie konanie v živote biblickej osoby Daniela a jeho priateľov. Na prípravu realizácií sa podieľal široký tím pracovníkov. Vyvrcholenie tábora malo podobu detských služieb Božích za účasti detí a rodičov.

Biblické hodiny pre dospelých

Biblické hodiny, určené na hlbšie štúdium biblických textov a tak k prehĺbovaniu viery, sa konali pravidelne v utorok. V roku 2021 sme pokračovali v štúdiu biblických textov opisujúcich život Jákobovho syna Jozefa. Stretnutia sa konali poväčšine cez webový priestor niekedy aj za priamej účasti malej skupinky ľudí na fare. Vzhľadom na pandemické obmedzenia sa konali online biblické hodiny aj počas pôstu a adventu, vďaka čomu bola možnosť stretnúť sa 30-krát. Počet záujemcov o biblické štúdium z roka na rok klesá a účastníkmi je zväčša malá skupinka členov zboru. Pandémia už beztak malú skupinku ešte ochudobnila o predovšetkým starších členov, pre ktorých je účasť na biblickej hodine online formou nemožná či veľmi náročná.

Biblické hodiny dorastu

Stretnutia dorastu určené pre deti navštevujúce minimálne 5. ročník ZŠ sa konali pravidelne každý piatok o 18.00 h.

V práci s touto vekovou kategóriou vidíme potenciál pre budúcnosť. Vytvorený bol priestor duchovného rastu, ale aj budovania vzájomných priateľstiev. Za základ biblických tém poslúžili Ježišove slová na vrchu z ev. Matúša, ale aj samotný Ježišov príbeh od narodenia do času jeho verejného vystúpenia. Počas online dorastov mali možnosť byť dorastenci vyučovaní a vedení v témach „Božia výzbroj“, „Ovocie Ducha svätého“ a modlitba. Stretnutia dorastu prebiehali dvomi spôsobmi: prezenčne (17-krát) a online (24-krát). Prezenčnej formy sa zúčastňovalo od 7 – 25 detí, v priemere okolo 15, online dorastov v priemere len 6 detí. Tento fakt len potvrdzuje dôležitosť osobných stretnutí pre mladú generáciu.

V závere letných prázdnin sa v dňoch 26. – 29. 8. uskutočnil víkendový pobyt v Párnici, ktorého sa zúčastnilo spolu 17 ľudí. Slovom Božím poslúžili nielen vedúci, ale aj duchovní z okolitých cirkevných zborov.

Práca z dorastom mala aj podobou organizovaných skupiniek dievčat a chlapcov. Vedením týchto skupín sú poverení Lucia Dúbravcová, Terézia Gajdošová a Filip Kriško. Stretávali sa týždenne, alebo podľa dohody v menšom kruhu. Skupinka dievčat sa stretávala počas celého roka, na rozdiel od chlapcov, ktorých stretávanie ku koncu roka v dôsledku štúdia jej vedúceho prestalo.

Biblické hodiny mládeže

V septembri sa pravidelne začala stretávať mládež v CZ vždy v sobotu podvečer. Naplnila sa tak dlhoročná túžba. Mládež je určená pre všetkých, ktorí sú starší ako 14 rokov (vek po konfirmácii). Na spoločných stretnutiach, ktoré prebiehali určitý čas aj online formou, sme sa zaoberali výkladom slov 1. listu Jána. Stretnutí mládeže sa v priemere zúčastňovalo 6 mladých ľudí.

Práca so ženami a mužmi

Za účelom duchovného rastu a biblického štúdia na pôde cirkevného zboru nedochádzalo k samostatným stretnutiam žien. Stretnutia mužov boli organizované ako po minulé roky. Žiaľ musím skonštatovať, že stretnutí sa pravidelne zúčastňoval okrem br. farára len jeden člen zboru. V online priestore, do ktorého sa stretnutia preniesli, sa, žiaľ, nik z členov zboru pravidelne mimo domáceho kňaza nezúčastňoval.

Spevokol

Činnosť spevokolu sa v r. 2021 neobnovila.

Hudobná skupina

Kapela pozostávajúca z hudobníkov hrajúcich na klávesoch, gitare, basgitare a bicích nástrojoch spolu s dvomi speváčkami poslúžili v rámci programu služieb Božích v domácom cirkevnom zbore. Repertoár piesní tvoria piesne zo spevníka a mládežnícke piesne. V septembri hudobná skupina poslúžila sprievodom piesní pre členov CZ zboru Liptovský Peter na zborovom dni konanom vo Vavrišove.

Práca s rodinami

V r. 2021 nedochádzalo k pravidelným stretnutiam rodín.

Iné aktivity

V uplynulom roku nebol pre členov CZ zorganizovaný žiaden zborový výlet ani Zborový deň.

Vyučovanie náboženstva v školstve

Vyučovanie náboženstva v MŠ prebiehalo len v období, keď to pandemická situácia umožňovala. Stretnutí sa v priemere zúčastňovalo 8 detí. Na stretnutiach sme sa venovali posolstvu základných biblických príbehov a tiež téme modlitba. Teší ma, že vedenie triedy MŠ v Dovalove je tejto činnosti naklonené.

Evanjelická tlač

Evanjelické periodiká boli dostupné v chráme Božom, alebo v čase obmedzení účasti na bohoslužbách distribuované do konkrétnych domácností. Na adresu CZ sú doručované tlačoviny: Evanjelický posol (3 kusy) a Evanejlický východ (10 kusov). Okrem toho bola možnosť zadovážiť si knihy od vydavateľstva VIVIT a Porta libri. V období adventu boli k dispozícii aj nástenné a stolové kalendáre. V priebehu roka boli v čase pôstu a adventu vydané dve čísla zborového časopisu Dovalovské mosty v počte viac ako 300 kusov.

Médiá

Informovanosť o dianí v cirkevnom zbore sa diala prostredníctvom zborovej stránky www.dovalovo.ecavlos.sk a stránkach vytvorených na facebooku a instagrame (dorast). V priebehu roka bol zabezpečený priamy prenos bohoslužieb na facebookovú stránku s názvom ECAV L. Hrádok – da Dovalovo. Správu zborovej stránky astreamovanie mal na starosti Peter Choma.

Diakonická práca v zbore

Diakonická práca v zbore mala podobu doručovania domácich pobožností a návštevnej služby konanej členkami zborovej diakonie. Do oblasti diakonie sú zahrnuté aj služby Božie v Domove sociálnych služieb pre seniorov SČK v L. Hrádku. Tých sa podľa stanoveného rozpisu v rámci seniorátu spolu s br. farárom zúčastňovali vždy niekoľkí členovia zboru. V r. 2021 sa stretnutie jubilantov neuskutočnilo. Činnosť zborovej diakonie bola koordinovaná sestrou Martou Malárikovou.

Činnosť zborového presbyterstva

Zborové presbyterstvo sa za účelom naplnenia konventom schválených zámerov a organizácie činností strelo spolu 5-krát. Konkrétne sa na svojich zasadnutiach zaoberali plánom aktivít pre rok 2021, organizáciou zborového života počas pandémie, podnetmi v kontexte udalostí týkajúcich sa UPS Dovalovo. Presbyteri sa rôznou mierou podieľali aj na organizáciách

bohoslužieb a zborových aktivít. V roku 2021 boli zvolení 2 členovia zb. presbyterstva, ktorí nahradili uprázdnené miesta. Členmi zborového presbyterstva boli: predsedníctvo CZ – Daniel Hanko a Zuzana Pichnarčíková, Viera Kovačičinová – zástupkyňa zb. dozorcú, Daniel Papaj – kurátor, Marta Maláriková – predsedníčka vnútromisijného výboru, Ján Holda – predseda hospodárskeho výboru, Ivana Pelachová – pokladníčka, Iveta Benková – zapisovateľka, Alena Bendíková, Aurel Dúbravec, Jana Gajdošová, Terézia Gajdošová, Peter Choma, Peter Pelach, Mária Stachová a Peter Stacho.

Hospodárenie

Z plánovaných hospodárskych aktivít sa dokončila plynofikácia fary. Z neplánovaných sa vykonalo nasledovné: kladenie exteriérových schodov zborového domu, kompletná elektroinštalácia kotolne fary a sanácia podlahy v kuchynke zborového domu. Z plánovaných sa nedokončila plynofikácia kostola z dôvodu omeškania dodávky výhrevného zariadenia.

Počet členov v zbere

Počet členov cirkevného zboru k 31. 12. 2021 bol 717. Pri poslednom sčítaní obyvateľstva v r. 2021 sa k ev. vierovyznaniu na území mesta L. Hrádok prihlásilo celkovo 2218 osôb. Celkový počet evidovaných členov CZ pôsobiacich na území mesta L. Hrádok a Liptovský Hrádok – Dovalovo k 31. 12. 2021 bol 1563 členov. Rozdiel počtu

členov evidovaných CZ a tých, ktorí sa v sčítaní k ev. vierovyznaniu prihlásilo, je 655 osôb. Zo štatistik nie je nateraz možné vyčítať, koľko obyvateľov mestskej časti Dovalovo sa prihlásilo k ev. vierovyznaniu. Vzhľadom na to, že počet obyvateľov m. č. Dovalovo tvorí približne 1/7 obyvateľov L. Hrádku, predpokladáme, že na pôde cirkevného zboru má trvalý pobyt niekoľko 10-tok ľudí, ktorí nie sú členmi zboru. Výška cirkevného príspevku bola v sume 10,- Eur ročne na člena. K 31. 12. 2021 sme v zbere evidovali 134 členov zboru, ktorí CP príspevok krátkodobo (rok 2021 – 35 osôb) alebo dlhodobo (dva a viac rokov – 99 osôb) neuhradili. Od roku 2021 vstúpil do praxe nový zákon financovania cirkví, čo znamená, že sa v enormnej miere navýšila suma, ktorú je nutné zasielať na ústrediu ev. cirkvi. Po zrátaní výšky všetkých záväzkov voči vyšším cirkevno-organizačným jednotkám (ďalej COJ) to činí na jedného člena približne 8,- Eur. Reálne tak v správe zostanú len 2 eurá od člena pri momentálnej výške cirkevného príspevku. Daná suma sa odvádza za všetkých členov CZ vrátane tých, ktorí si povinnosť plynúcu z členstva v CZ neplnia. Zároveň je však potrebné dodať, že zo sumy odvedenej vyšším COJ sa drvivá väčšina „vracia“ zboru späť v podobe mzdy kňaza.

Záver

Na chode Cirkevného zboru sa podieľali v uplynulom roku pravidelnou činnosťou okrem vyššie spomínaných a členov

zborového presbyterstva aj: Ľubica Papajová zodpovedná za upratovanie zborového domu, Marika Bobříková zodpovedná za zvonenie pri pohreboch a výročiach úmrtí, Ľubica Madudová (do júna) a Mária Stachová (od júna) zodpovedné za správu školského bytu, Viera Šintajová zodpovedná za predaj časopisov a literatúry, Jaroslav Hapčo zodpovedný za vedenie „spievaní“ pred pohrebními, Ivana Pelachová zodpovedná za pokladňu a Soňa Porubánová zodpovedná za zborové účtovníctvo. Okrem iných sa na zrealizovaní hospodárskych aktivít podieľali – plynofikácia a elektrifikácia kotolne: Juraj Števec, Tomáš Števec, Jozef Surovec, Stanislav Šintaj a Michal Gajdoš, na kladení schodov a omietkových prácach v kotolni Ján Holda a Michal Švihra; sanácií podlahy v kuchynke a uložení zámkovej dlažby pri vstupe do zb. priestorov Peter Pelach. Tiež mnohí ďalší, ktorí boli súčasťou jednotlivých tímov zabezpečujúcich misijnú a hospodársku prácu na pôde cirkevného zboru. Všetkým spomenutým aj nespomenutým patrí vďaka za nasadenie a spolupodieľanie sa na zabezpečovaní hospodárskeho aj duchovného chodu cirkevného zboru.

*Daniel Hanko
zborový farár*

Služby Božie počas veľkonočných sviatkov

15. apríl – 10.00 Veľký piatok – pašiové služby Božie 17. apríl – 10.00 1. slávnosť veľkonočná
18. apríl – 10.00 2. slávnosť veľkonočná

Plánujeme

Letný biblický tábor pre deti

Od 4 rokov do veku ukončenia 4. ročníka ZŠ v školskom roku 2021/2022.

V dňoch 18. – 24. 7. 2022.

Možnosť prihlásenia do 10. júla 2022 prostredníctvom elektronickej prihlášky zverejnenej na zborovej stránke alebo priamo na <https://forms.gle/PEiBZtxbNsSeqkap8>

Stretnutie jubilentov – júl 2022

Zlatá confirmácia – október 2022

„A Boh pokoja, ktorý skrze krv večnej zmluvy vyviedol spomedzi mŕtvych veľkého pastiera oviec, nášho Pána Ježiša, nech vás zdokonalí v každom dobre, aby ste plnili jeho vôľu, a nech v nás koná, čo sa jemu páči, skrze Ježiša Krista. Jemu nech je sláva na veky vekov.“

Prajeme Božím pokojom, milosťou a radosťou naplnené veľkonočné sviatky.

Dovalovské Mosty: Vydáva Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi Augsburského vierovyznania na Slovensku Liptovský Hrádok – Dovalovo **Adresa redakcie:** Evanjelický farský úrad, Dovalovo 144, 033 01 Liptovský Hrádok **Kontakt:** 044/522 29 21, ecavdovalovo@gmail.com, www.dovalovo.ecavlos.sk

Zodpovedný vedúci vydania: Mgr. Daniel Hanko – zborový farár **Grafická úprava:** Mgr. Daniel Hanko – zborový farár **Textová korektúra:** Mgr. Alexandra Chomová, PhD.
Časopis je nepredajný, ale ak by ste chceli prispieť na vydávanie ďalších čísel, budeme Vám vďační za Vaše finančné príspevky, modlitby a ochotu.